

D.B. DENİZ NAKLİYATI T.A.Ş.
Genel Müdürlüğü

TDVİSAM
Kütüphanesi Arşivi
No ZE.1080

Elevajıya Tavuk
Tavukları
kış aylarında; Elevajıya
değerli tavuklar;
X DİYÖZEN

86

ابوالضياء
تأليف

86

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No 2-E.1080

ڪتابخانه ابو الضيا

سروري مؤرخ

۱۶
۱۱

محرری

ابو الضيا

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No 2E.1080

برنجی طبعی

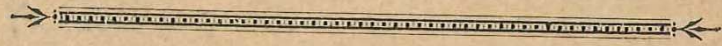
معارف عمومیہ نظارت جلیلہ سنک رخصتیہ

هر حق طابع کدر

قسطینہ

۱۳۰۵

مطبعہ ابو الضيا

اگر شعر دیدیکمز لسان خیال بزم کتابلرده
تعریف اولندیغی اوزره « موزون ومقفا کلام » دن
عبارت ایسه سروری یه شاعر اطلاقی طوغری
اولاییلیر . چونکه جد وهزلدن عبارت اولان
منظوماتی قاموسک نصف جلدینی استیعاب ایده جک
مرتبهده در .

واقعا آثاری ایچننده شعر دینه جک بعض
ابیاته تصادف اولنور ایسهده اکثر منظوماتی نفعینک
« نهایت اول قدر واردرکه موزون ومقفا در » قولنه
ماصدق ومثلا « زیر دریاده دخی واقع اولوب
شق الارض - آره سندن طرف اسفله عمان دوکلور »
قولی گبی صرف لقلقیاته ملحقدر .

مرحومک طبیعی جددن زیاده هزله مائل
ایدی . حتی صرف هزلدن عبارت اولان آثارنده

جدیاتیته غبطه رسان اوله جق ابیاتده تصادف
اولور مثلاً : وهینک مذمتی متضمن اولان قصیده
لامیه سنده :

« بویله قاضیمی اولور فرضا کیم
اولسه راضیمی اولور رب جلیل ؟
بی ادب حاکم ایدی بیلدی هیچ
مسند حکمی مقام تجیل !
سعی ایدوب کعبه دل هدمی ایچون
باشنه گلدی بلای سجیل »

بیتلری گبی ادب دیانت و ارب حکمتی جامع سوزلر
بولندیغی حالده نفعینک ، [ویرر] قصیده مشهوره سنه
اولان نظیره سی - که سلطان سلیم ثالث مدحنده در -
جدیاتیندن معدود ایکن مزاحه اولان میل طبیعتی
غلبه ایتمگله :

« الله دیرم صدای بلند ایله هر سحر
خلق او یانوب سانورکه مؤذن اذان ویرر

بن بردکاندن اولدم ایراد صاحبی
دهر ایسه کلخنیاره حمام و خان ویرر
آرامگاهیی تنک ایسه تملیک ایدوب قونان
اوج درت اوشاقله برده سرایدار یوان ویرر
محفوظ ایدوب اوجاغن اسن روزگاردن
مطبخلری توترسه فلک یاقوان ویرر
نخوتله خانه سنده یوقارو بقار طورر
گردون کیم اول دنییه منقش طوان ویرر
خلوتگه حرمده کرم ایلوب نگار
عشرتگه [سلامغه] بر نوجوان ویرر
بر دیکیلی آغاجم اولیدی بنم دیو
هردم ریاض حسرته آهم فدان ویرر »

یولنده کی سوزلریله جدیاتیتن چیتمش و :

« اول پادشه که فقرا یله گریان گدالرک
اشکن گوروب رطوبت اشکانیان ویرر

اول پادشہ کہ میر صطبلندہ کی حشم
سرسایسانہ رتبہ ساسانیان ویر
اول پادشہ کہ مجلس عدلندہ شرتی
دلشننگان خواہشہ نوشین روان ویر «

بیتلرندہ اشکدن اشکانیان ، سالیس دن ساسانیان
ونوشین روان تعبیرندن نوشیروان جناسلرینی صرف
ایتمک التزامندہ بولمشدیر .

حاصلی سروری ثروت شاعریتدن محروم و فقط
قوت تحصیل سایہسندہ قدرت انشادده رسوخ پیدا
ایتمش برناظمندن بشقہ برشی دگلدر .

حتی مرحومک مؤرخانگہ ہوسلہ او یولده
کنندن اول گلانلرک کافہسنہ اثبات رجیحان
وکنندن صگرہ گلانلرہ غبطہ رسان اولہ جق
درجہلرده احراز موفقیت ایدیشی دخی او قدرندن
محرومیتنی ادراک ایتمکلیگی نتیجہسیدر دینہ بیلیر .
سروری ، آدنہلی اولوب شرفادن حافظ موسی

افندی اسمندہ بزاتک اوغلی در، کہ شعر ایله اشتہارینہ
قدر سید عثمان اسمیلہ معروف ایدی . « سنک
سنک سروری گلدی قرقہ » مصراعدن استدلال
اولندیغی اوزرہ ۱۱۶۵ سنہسندہ بلدہ مذکورہدہ
دنیاہ گلمشدر .

استانبولہ تاریخ ورودی ایسہ ۱۱۹۳ سنہسینہ
مصادفدر، کہ اودہ دیوانندہ « تواریخ ناظم بانار
خویش » عنوان منظومیلہ محرر اولان قطعات
تاریخیہ صرہسندہ شوایکی بیتدن آکشیلیبور :

« ربیع الاولک آتی گونی قالمشدی وقتاکیم
یولہ چیقدم رفیق ایتدی بگا توفیقنی وهاب [۱]
ایرنجہ منزل مقصودہ کندم سویلدم تاریخ
سروری اولدی اسلامبولہ لطف حق ایله رھیاب »

۱۱۹۳

سروری استانبولہ یگرمی سکز یاشندہ ایکن

[۱] آتی الذکر توفیق افندی ایماذر .

گامش ایدی . او تاریخه قدر آدنده تحصیل علوم عربیه و ادبیه اعتما ایدرک ، حتی انشاد شعره یگرمی یگرمی بر یاشلرنده ایکن باشلامش و وائلنده (حزنی) تخلص ایشدر . استانبوله ورودنده ایسه مؤخرأ شیخ الاسلام اولان نقیب الاشراف توفیق افندیکن توصیه و تنسیبی ایله (حزنی) مخلصنی (سروری) به تحویل ایشدر . اشهراری سروری ایله در .

گرک وقتيله حزنی تخلص ایلدیگنی و گرک اشعاره هوس ایتدکن صکره انشاد تاریخ مساکنه میل ایتدیگنی شو قطعه سی ناطقدر :

« اشعاره طبع ایکی سنه سعی ایدوب آگیا

غایتله اولدی سمت تواریخ ملتس

تاریخ سال بدئی معجم یازوب دیدم

[حزنی] رقمه ایتدی مؤرخا که هوس »

۱۱۸۷

شو قطعه ایله دخی مؤرخا که تاریخ بدائی بیان

ایشدر :

« یارب مبارک ایله قدومن که عالمی
تشریفی ایله ایلدی ممنون سال نو
تاریخه بنده بوسنه بدأ ایلوب دیدم
خان مصطفایه اوله هایون سال نو »

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No 2E.1080

۱۱۸۷

سرورینک استانبوله هجرتنه ده توفیق افندی سبب اولمشدی . مشارالیه ۱۱۹۲ ده آدنه نیابتندن مکه پایه سنه ارتقا ایله استانبوله متعازم اولدیغنده ، سروریده گوردیگی استعداد و عرفانه بناء تقیضی مقصدیله بالاستصحاب استانبوله گتیرمشدر . نه فائده که کندیسی اقصای مراتب علمیه اولان مسند فتوایه واصل اولدینی حالد سروری بی نهایت عادی قاضیلقدن قورتاره مامشدر .

کندیسنه یتیشن ذواتدن مسموعدر ، که سروری

غایت اوزون بویلی ، ایری یاپیلی ، عظیم الجثه برآدم

اولدیغندن کندیسنی ایلك دفعه گورنلر مفظور

اولدینی ظرافت و عرفان ایله غیر متناسب بولورلر
ایمش . حتی داخل اولدینی مجالسده غایت صامت
وساکت بولنور و صره سی کلیمینجه ویا کندیسنه
خطاب اولنمایینجه بحثه قارشماز ایمش . فقط اشعارنده
اولدینی گبی گفتاری دخی غلط و مسامحه دن عاری
ایمش .

استانبوله ورودندن صکره بر مدت قوناغنده
مسافر بولندینی توفیق افندینک احباسیله کسب
الفت ایدرک آنلرک دالاتیله اکابر عصر دن پک
چوق ذوات ایله آشنالق پیدا ایلمشدر .

باخصوص اوقه دن بری کبار منر عندنده ابتلا
درجه سنه وارمش اولان (تاریخ سویلتک) مراقی
سرورینک اعظم مملکت عندنده از دیا شهرتینی موجب
اولمشدر . فقط بوشهرت کندیسنک اقبالنه مدار
اوله جبق درجه ده دگل، مثلاً صقال صالیویرن
بکراده لره، رؤسه نائل اولان قضاة عسکریه اولاد-
ینه ، ویا اولادی دنیایه گمان ویا خود ترفیع پایه

ایلیان علمایه ، رجال عصره تاریخ سویله مملکه (جائزه)
آلمقدن عبارت ایدی .

برده هزلده اولان قوت طبعی بزمنه داخل
اولدینی کبار عصره (مزاح) غزته سی یولنده
مدار انبساط اوله رق « بقالم یگی نه کزوار ویا سنبلزا-
ده یله ینه برماجرا کز وارمش » یولو استکناهلرله
سرورینک هزلیاتینی استماعه اظهار خواهش ایلد-
کلرندن، بچاره سروری (مندر طالقاونغی) پایه سنندن
قورتیلوبده سدر نشین وقار اولمغه هیچ بروقت نائل
اوله مامشدر .

بونکله برابر کندیسی فطرة مالک قناعت اولدیغندن،
علو جنبانی دائماً محافظه ایلمش و اگرچه هوایاتیه
اعاظمی اگندیرمش ایسه ده سویلدیگی سوزلری
خالق اگندیرمک ایچون دگل، مزاحه اولان
انما کنه مغلوباً هپ کندی ذوقی ، کیفی ایچون
سویلیه رک، خلق ایسه آنلری استماع ویا ضبط و ایراد
ایله نشره وساطت ایلمشدر .

تاریخ لفظی اجمد حسابجه (۱۲۱۱) اوله رق
 (سید عثمان سروری) ترکیبی دخی ینه اجمد
 حسابیه بوعدده مساوی بولندیغندن ۱۲۱۱ سنه
 هجریه سنک دخولنده سروری مرحوم بونی اتفاقات
 غریبه دن عد ایله « بوسنه نك تاریخ لفظ
 (تاریخ) در . اوده بنم اسممه مطابقه بناء علیه
 بوسنه تاریخ سویله مک بگا عا ندر « دیر ایمش .
 فی الحقیقه اوسنه میدان سخن کندیسنک
 اولدیغنی اثبات ایده جک درجه ده جد وهزلدن پک
 چوق و پک گوزل تاریخ سویله مشدر .
 تاریخ دینلان صنعت، بعض حروف و کلماتک
 بر آریه گلمه سیله بر حادثه نك زمان وقوعنه دلالت
 ایتمکدن عبارت و ناظم و محاسبی ایچون دلیل فضل
 و عرفان عد اولنه حق کلمات فوق العاده دن اولما قله
 برابر ینه اربابی عنندنه ایجه بر معرفتدر .

سروری ایسه بومسلگک - آلتی یوز سنه دن
 بری گلان شعرای روم ایچنده هیچ برینک موفق

اوله مدینی مرتبه یی حائر اولدینی حیثیتله - امامی
 عد اولنغه شایاندر . چونکه مهم و غیر مهم بر وقعه یه
 لسان جد وهزلدن هانگیسیله آرزو ایدرسه لقردی
 سویلرجه سنه تاریخ سویله مک و اکثریا بالبداهه
 اصابت ایتدیرمک رسوخنه مالک ایدی .

۱۲۰۴ تاریخنده روسیه سفرینه مأمور اولان
 دوتمای هایون ایله قپودان پاشانک بحر سیاهه
 عن یمتنده :

« سوردی یلکن کورک اعدای قپودان پاشا »
 [۱] مصراعنی تاریخ سویله مش ایدی . حال بوکه
 سروری بو تاریخ دوئما هنوز ترسانه خلیجنده ایکن
 سویله مش اولدیغندن، بعض احباسبی « یاقضیه بر -
 عکس اولورسه نه دیه جکسک » دیدکلرنده « نه دیه جگم !

[۱] بو مصراع بش اکسک اولدیغندن مصراع آتی
 ایله تعیمه سویله مشدر :

« شکل کرداب کلیر فیکره یازارکن تاریخ
 سوردی یلکن کورک اعدای قپودان پاشا »

بنام تاریخم ذاتاً مظفریت و مغلوبیتی جامعدر « جوانی
ویرمش و تکرار استکناه ایلدکلرنده مصرعی « سوردی
یلکن کورک اعدا قپودان پاشایی « صورتنه تحویل
ایله او قومشدر .

ذکر اولنان ۱۲۱۱ سنه سنده سویلدیگی تاریخلرک
اک گزیده لری شونلردر :

بیخان سلطانک قصرینه :

سروری طاق زریننده نقش ایتدیردی تاریخن
نه دلجو اولدی ایوان سعد اوله بیخان سلطانه

۱۲۱۱

عزیز افندیکنک مطبخ امانتنه :

ولی نعمتم اولمغله سویلدم تاریخ
امین مطبخی مولی عزیز ایده هر دم .

سلیم ثالثک خزینه وکیلی بلال اغانک یاپدیردی
چشمهیه :

قلمدن آب وش آقیدی سرور یا تاریخ
ایدوب عطاشه صلا زمزمی آقیدی بلال

۱۲۱۱

دیگر :

تاریخی ناودان قلمدن چکیدهدر
قیلیدی بو عین زمزمی اجرا بلال آغا

۱۲۱۱

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No ZE.1080

مشهوریان ملانک وفاتنه :

میاه ابر رحمت ایلیه سوز دلن اطفا
محبت نارینه الحق یانوب محو اولدی یان ملا

۱۲۱۱

دیگر :

حرارت قلبی استیعاب ایدر فکر ایتسه تاریخن
سراپا عشقله سوزان ایکن محو اولدی یان ملا

۱۲۱۱

موالیدن چشمی زاده نیک و فاته :
 موتله دور اولدی گوزدن آه چشمی زاده آه

۱۲۱۱

منزل مسعود ملای ایده مولی بهشت

۱۲۱۱

سلطان حمید اولک خزینه داری نوری قادی نیک و فاته :-

نقل ایدنجیه کهنه دنیان دیدم تاریخی
 ایلسون نوری قادی قصر جنانده جلوه گاه

۱۲۱۱

امام شهریارینک استانبول پایه سنه :

رتبه سی اویدی جماعت قیلدی تاریخی ادا
 پایه اسلامبوله احری امام شهریار

۱۲۱۱

موالیدن آتشی زاده نامنه زوجه سنک یاپدیردینی
 چشمیه یه :

عطش تشنه سوز سویله سروری تاریخ
 آتشی زاده نیک ایچ روحی ایچون آب آقدی

۱۲۱۱

صدر روم عبدالله افندی یه :

فوتی تاریخن عباد الله هاتف سویلدی
 ایتدی عبدالله افندی قرب مولاده مکان

۱۲۱۱

اسرار دده نامنده برذاتک و فاته :

شویله کشف ایلدی تاریخی ارباب نفس
 حیفقر گوز بوموب اسرارده سر اولدی .

۱۲۱۱

ابراهیم افندی نامنده برذاتک و فاته :

ایلدم از بر یازوب منقوط ایله تاریخی
 حافظ ابراهیمه گلزار بقا اولدی مقام

۱۲۱۱

خیال باز مشهور شربتچی امینک وفاتنه :
ایچدی شربتچی امین جرعه کاس موتی

۱۲۱۱

والده سلطان بندینه :

چکدی سد یا جوج امواج میاهک پیشنه
مادر اسکندر دوران یاپوب بند بلند
فکر ایدوب تاریخ دلجوین تانیله دیدم
آب حیوان قالدی سرعتدن ایدوب سد آنی بند

۱۲۱۱

اوچ انبارلینک بحره تنزیننه :

ایندی برحملهده تاریخ دیدم
آت گبی قوشدی اوچ انبارلی یمه

۱۲۱۱

دیگر :

ایلدی اقبال اوچ انبارلی یمه آتلیر گبی

۱۲۱۱

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No 2E.1080

اوچ آیلرده میسر قیلدی حق ایندی اوچ انبارلی

۱۲۱۱

اوچ انبارلی یاپوب ایندیردی بحره مالک البحرین

۱۲۱۱

پونا پارتک آوستریا به غلبه سنه :

الامان دیر مسقو البته گوروب تاریخی
ملکینه یستهلدی حالا فرانجه نمچه نک

۱۲۱۱

بوذات تاریخ انشادنده حقیقه پک بیوک بر اثر
اقتدار گوسترمشدر . اودرجهدهده که نصل اولورسه
اولسون هر حادثه یه وهر استماع ایلدیگی وقعه
خارقه یه بالبداهه ویا جزوی بر تفکر ایله تاریخ سویلر
وسویلدیگی تاریخلر اکثریت اوزره رنگین ومعنیدار
دوشردی .

سرورینک تاریخ نظمنده کی قدرتی برملکه

طبیعت اولدینی گبی تاریخ سو یله مک مراقی دخی
بیاغی ابتلا مرتبه سنه واصل اولمش ایدی . زیرا
کندیسنک یتشمدیگی زمانلره عائد وقایعه دخی تاریخ
سو یله مک معتادی ایدی . نته کیم سلاطین عثمانیه نك
هر برینه برر تاریخ جلوس سو یله مشدر .

برده وقتیه بعض مشاهیر ایچون سو یلنمش
اولان تاریخلری بکنیه رك « اوزمان بن اولسه ایدم
سو یله سو یلردم » دیه یگیدن تاریخ انشادی
مرادقی ایدی . شاعر راغب محمد پاشانك صدارتی
ایچون سو یلدیگی آتیده کی ایکی تاریخ بوقیلدندر .
چونکه مشارالیه حلب والیلکندن مسند صدارته
ارتقا ایلدیکی تاریخده سروری هنوز آتی یاشنده
اوله رق احتمال که مؤخرأ حسابی باز یجه اندیشه
ایندیگی (ابجدی) بیله او قومامش ایدی .

ذکر اولنان تاریخلر شونلردر :

شول زمانیکم استمشدی والی شهبانی شاه
گلدی اسلامبوله صدر اعظم اولدی مهر ایله

بر مورخ رغبتیه شایسته مصراع بولدی
اول سخنور کیم نظام عالم اولدی مهر ایله
ساده شو تاریخچی دیردم اولسیدم بن صبی
راغب اهل معارف مکرم اولدی مهر ایله

۱۱۷۱

مهر ایچون بلده اسلامبوله دعوت اولنوب
راغب اهل سخن والی شهر شهبان

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No 2E.1080

بولمامش مصرع آزاده بری وقتنده
گرچه یازمشدی تواریخ قدومن شعرا
بن صبی اولسبم اول دم دیر ایدم تاریخچن
گلدی رونقده صدر اولدی محمد پاشا

۱۱۷۱

معاصرلرندن برر صورتله اشتهار ایدنلره ویا
نامداراندن وفات ایلینلره ، سیاسی ودولی وقایعدن
مطلع اوله بیلدیگی شیلره ویا عثمانیلره تعلق اولانلره ،
عزل ونصب اولنانلره ، کندیسیله مناسبتی بولنانلره ،

حاصلی هر آرزو ایتدیگی وقعسه یه تاریخ سویله مک
زوقی ایدی .

سرورینک بعض منتخب تاریخلری :

استانبوله گلدیگنک سنه سنده مسقط رأسی
اولان آدنده وفات ایدن پدرینه سویلدیگی تاریخلری :

وا حسرتا و دردا، وا فرقتا دریغا

غربتده اولمشیکن محنتلره ملازم .

گوچش پدر وطنده پاینده قیل الهی

مشفق برادرمله ام پسر نوازم .

چشم نجومه گیرسون ، گوش سپهره ایرسون

دود کبود آهم ، فریاد جان گدازم .

اولمشدی اسمی موسی کنج مزارین الله

خلوتگه تجلی ایتسون بودر نیازم .

قازدم طاشینه معجم تاریخلر سروری

قویمز ورقده یازسه اشک دوچشم بازم

سویلدم اسکی حقوقی یاد ایدوب تاریخنی
حق نفیسه قادینی فردوسه رهیاب ایلسون

۱۲۰۸

آناطولی پایه سنی احرازنده سویله مشدر :

آناطولی یه مه شوالده قیلدم دخول

کیم حیاتی زاده مرحوم ایلدی احیایی

ای سروری کندم انشاد ایلدم تاریخمی

عدله بندردی منصب آتته مولا بنی

۱۱۹۵

تاریخ ولادتنی حساب ایله سویله مشدر :

TDV İSAM

Kütüphanesi Arşivi

No 2E.1080

ولادت و قتمی ایتدم تجسس

گوگل دوشبکه فکر نسل و عرقه

دیدنی حاتف حساب ایت اشته تاریخ

سنک سنک سروری گلدی قرقه

۱۲۰۵

استانبولده بنا ایلدیگی خانه ایچون نظم ایتمشدر .

خوشا نزهتسرای دلکشاکیم

مسترنگاه نودربی بهانه

ختامنده سرسال جدیده

تصادف ایتدی بو طرح یگانه

دیدم هم یاپدیروب هم آ که تاریخ

سروری ایلدی ایجاد خانه

۱۲۰۶

سلطان سلیم ثالث مرحومه تقدیم ایلدیگی

قصیده رائیه اوزرینه آناتولیدن نائل مطالب اولد

یعنی زمان انشاد ایتمشدر :

صدر آناتولیدن آلم سروری منصبی

قیلدی حقمده بنم نطق همایون خان سلیم

نائل مطالب اولنجه سویلدم تاریخمی

چاکرین مسرور آمال ایلدی سلطان سلیم

۱۲۱۷

۱۲۱۳ سنه هجریه سننده، که فرانسزلرک مصری

استیلالرینه مصادفدر؛ قطعه یمانیه ایله طرق

موارداتک انقطاعی وقوع بولسیله محادن قهوه اخراج

اولنه میهرق استانبولده قهوه فوق الغایه بهایه چقمش

وبوسبیلله برچوق کیسه بالضروره ترک اعتیاد ایلش

ایدی. سروریده اوزمره دن، یعنی ارباب ضرورتدن

بولندیغی جهتله چاره سز قهوه آشاملغه توبه ایتمش

وآنی حکایه تاریخ آتی بی نظم ایتمشدر :

قحط اولوب قهوهیه ایتدی خلقتک

کیمی گرچک کیمی صوری توبه

آند ایچوب بنده دیدم تاریخن

قهوه دن قیلدی سروری توبه

۱۲۱۳

مشهور ولی افندی زاده نیک هممیله نائل اولد -

یعنی منصبیدن قزاندیغی مبلانی ادخار ایله جزیه

اموالندن سهم آلدیغی زمان سویلشدر :

ولی الدین افندی زاده قلمشدی عنایتکیم
یاتوردم منصبیدن هر نه آلام ایسه ایراده

حسود کافره ویردم یازوب اورا قه تاریخن
سروری مالک اولدی جزیه دن برکیسه ایراده

۱۲۱۵

دیواننی ترتیب ایله (نشاط انگیز) عنواننی و یرد -
یگنه تاریخدر .

مورخدا کله اولمشدم کبارک منقبت خوانی
تدارک ایلدم سی ساله اوراق پریشانی

دیدم ترتیب ایدنجه تسمیه قصیدله تاریخن
سرورینک (نشاط انگیز) اولدی نام دیوانی

۱۲۱۷

دیگر :

خوشا تالیف کلیات اشعار فرخنجشیا
که مجموعن اوتوز ییلده نصیب ایتدی بگیا مولی

مسرئنامه در ارباب نظمه یازدیغم تاریخ
سروری اولدی دیوانیله احبابه سرور افزا

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No ZE.1080

۱۲۱۷

فی الحقیقه سرورینک اکثر منظوماتی (مسرئنامه)
اطلاقنه شایاندر ؛ حتی مرثیه اولمق اوزره نظم
ایلدیگی تاریخلرک برچوغنده مشرب شوخانه سنه
ویا اعتیادی اولان مضمون پردازلغنه مغلوباً وادی
مزاحدن قورتیله مامش و بصورتله وفاتندن طولایی
غمگین اولمق لازم کلانلره بیله ضحک آور اوله گلمشدر :

مثلاً

سوندی شمع نزم دنیا کتدی موحبی زاده آه
ویا :

ایچدی شربتیجی امین جرعه کاس موتی

ویا :

خاعتی اولدی کفن کوچدی عیابی زاده

و یا :

قوشچی باشی قزی دیسون تاریخ
اوجدی سخن جنانه طوطی شیخ

و یا :

قمریم رحمتہ ، طالیدی بوتاریخده
یونسی حوت اجل ایلدی آہ التقام

و یا :

سروری بولدی مضمونک قیوداتنده تاریخن
مقید زاده قید تندن اطلاق ایلدی روحی

§

یولنده سویلیدیگی تاریخلر انسانہ حزن آور اولمقدن
زیاده حظ آور اولدیغنی ذوق آشنابان ادب عمومأ
اعتراف ایتمک مقرردر .

مقدما ترتیب ایتمش اولدیغنی دیواننی اوج سنہ

صکرہ تنقیحاً تنظیم ایلدیگی زمان نظم ایتدیگی
تاریخ دیگردر :

ایدوب اوج ییل مقدم جمع آثار
نه کیم بولدمسه یازمشدم مصرح
برازشی ایلدیم ادخال واخراج
هنوز اولدی مرادحجه مصحح
دیدم تنقیحنه تاریخ دیگر
سروری ایتدی دیوان منقح

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No 2E.1080

۱۲۲۰

بردختر فرخ لقا صابمدن اولدی رونما
ایتدی محرمده خدا گهواره زیب احترام
استرکه دل بی تعجیه تاریخ میلادین دیه
دنیاہ گلدی صافیہ اولدی سروری شادگام

۱۲۲۳

عکا و عریش و قاهره و قعه لریله بوناپارت حقنده
انشاد ایلدیگی بعض رنگین وهزل آمیز تاریخلردندر.

بوناپارتدن مصرک استردادینه :

دلی اوغلان ایدی قیلسه عجبمی میل آفریقا
بوناپارته مصرلی خرجی اولدی چونکه قارتالیدی

زمان ایله سروری سویلنور دلرده تاریخک
معینی حق ایدی مصری اوچنجی شه سلیم آلدی.

۱۲۱۶

مصرک فاتح اولی سلیم اول اولدیغی تلمیحاً
سلیم ثالثک فرانسزلردن استردادنده سویله مشدر :

قاهره فاتحی سلطان سلیم اولدی ینه

۱۲۱۶

فرانسزلرک عکا هزیمته و جزّار پاشانک غلبه سنه :

فرانسه گلدی عکایه پریشان ایلدی مولا
بوزوب جزّار پاشا چالیدی اهل کفره ساطوری [۱]

۱۲۱۳

[۱] جزّار معلومدرکه قصاب معناسنددر .

فرانسزلرک عکا هزیمته :

عریشی طوپلایوب آلدی سپاه شاه سلیم
فرانچہ قاهره ده اولدی قهر حقله هلاک [۱]

۱۲۱۴

فرانسزلرک مصره دخولنه سویلدیگی تاریخ مجممدر
« خیانتله فرانچہ گیردی مصره »

۱۲۱۳

خون عدوریزان ایکن تاریخ یازدم سرخله
جزّار پاشا قان دوکوب عکاده بوزولدی فرنک

۱۲۱۳

بهر مصر اعنک مهمل و منقوطنندن برر تاریخ
اولق اوزره عریش فتحنه درت تاریخدر .

[۱] عریش امیر وزننده برنوع خیمه یه ده اطلاق
اولنور . سرورینک بوراده طوپلامقدن مقصدی هم عریش
قصه سنی طوپه طوتمق' همده چادری لئو پلامق در .

چکدی سیف اعدایی بوزدی خان سلیم جسمپاه

۱۲۱۴

۱۲۱۴

باب ملک مصری مولی آچدی آندی عریش

۱۲۱۴

۱۲۱۴

دیگر:

سروری نقش اولسون عرشه تاریخ

عدودن شه سلیم آدی عریشی

۱۲۱۴

فرانسزلرک مصردن خروجنه الی قطعه تاریخ

سویلشدرکه اڭ گزیده لری شونلردر:

« دیار مصره ارباب غزا طولدی چیقار کفار

۱۲۱۶

باصدی نیل آسا آقوب مصری جنودشه سلیم

۱۲۱۶

صدر اعظم و سردار اکرم یوسف پاشایی تلمیحاً:

قلم سردار اکرم نامنی درج ایتدی تاریخه
عدودن مصری یوسفله مؤید شه سلیم آدی

۱۲۱۶

مصر آیدی فرانجه مصره اّما اهل دین آدی.

۱۲۱۶

جنینی اولدی ساقط اّم دنیا ایاسون راحت

۱۲۱۶

(ناپولیونی جنینه تشبیه حقیقه توجیهات ادبیه دندر .)

گمان گبی دوناتم ثوب مضمون ایله نارینخم
آندی اّم دنیا سور دهره زیب و فر ویردی

۱۲۱۶

حق دمن ایتدی حنای اّم دنیا دشمنک

۱۲۱۶

سَم مہلک اولدی مصرک قندی چند دشمنه

۱۲۱۶

گوردی مصره سپه دین ایله یوسف پاشا

۱۲۱۶

ازوب اویدر دیار حلوايه قند مصری غازیلر

۱۲۱۶

فراچمه قاهره ددن قاچدی قهر ایدوب الله

۱۲۱۶

عدو مقهور اولوب مصری ینه سلطان سلیم آلدی

۱۲۱۶

اسکندریه فتحه یا جوج خصم اولدی ملول

۱۲۱۶

(بعض تواریخ منتخبه سی)

طیار پاشانک وزارتته :

اوج اقباله صعود ایتدی دیدم تاریخی

شهر عنوانه طیار بک اولدی وزیر

۱۲۱۵

شاهین علی پاشانک آدنه والیکنه :

سویلدی اعیان سرايه قونديروب تاریخی

بولدی طاق منصب عالیده شاهین آشیان

۱۱۹۲

سرورینک ائک زیاده سودیگی تاریخ آتیده کی

مصراعدر : « بن هیچ تاریخ سویله مہمش اولسه مده

یالگز بوتاریخی سویلسه ایدم ینه افتخار ایدردم » دیر

ایمش . فی الحقیقه تاریخ بر وقعه یی ناطق اولدینی

حیثیتله حشودن آزاده بولمق لازم گلور .

« اولدی صالح افندی دفتردار »

۱۲۱۴

آتیده کی مصراع دخی حشودن آزاده در .

زیرا مکتوبچی قلمدن عاطف و غالب بکلرک رئیس .

الکتاب و آمدجی اولدقلمینی ناطقدر :

رئیس و آمدی اولدی قلمده عاطف و غالب

۱۲۱۲

« ایلدی رحمت گلوب قدسی افندی کعبه دن »
مصراعی دخی آزاده حشو اولان تاریخلدندر .

فلک اقبال ایله گلدی نوح بیگ ترسانه یه

۱۲۰۱

محرّم غره سی نوروز در دور زمان فیروز

۱۲۲۱

ملک پاشا مقام ایتسون جنانی

۱۲۱۶

دوشدی بحر عدمه حیف قپودان پاشا

۱۲۱۸

گتدی بابی زاده آچاسون در دارالسلام

۱۱۸۷

شرتی صوندی شکر زاده یه ساقی اجل

۱۲۰۲

جان بورجن ادا ایلدی کتدی اوده مشلی

۱۲۰۶

منجم باشینک واردی افوله کوکب عمری

۱۲۲۷

ازمیرده چه مرقدده دوشدی قیوجقلی

۱۲۰۷

اسیری زاده قید تندن آزاد ایلدی روحی

۱۲۰۸

بولدی حسام کندویه تابوتدن نیام

۱۲۲۰

ایلدی رحمت گلوب قدسی افندی کعبه دن

۱۲۲۱

قیلدی سرحد بقایه قاضی اردو سفر

۱۲۲۲

دیدى الحکم لله قاضی اهل حاب گوچدی

۱۲۲۳

جفای دهر ایله محو اولدی حیفا کیم وفا شیخی

۱۲۱۳

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No 2E.1080

محفل عدنی مقر ایتسون بلال

۱۲۲۲

جاننی روحی دده ایتدی روان مولاسنه

۱۲۲۵

نیرنی دمبسته ایتدی بزم دنیاده اجل

۱۲۲۰

روح عیسی ایتدی افلاکه عروج

۱۲۰۵

نصوحی زاده قیلدی توبه قرب حقه عزم ایتدی.

۱۲۱۸

بهاری گورمدی درویش بابل اوچدی دنیادن.

۱۲۲۵

مقید زاده قید تندن اطلاق ایلدی روحی

۱۲۰۹

قیلدی القا یوسفی اخوانی چاه حده وای

۱۱۹۳

سنبلزاده وهیپنک وفاتنه :

لاله وقتنده وفات ایتدی دیدم تاریخن

گاشن جنتی ماوی قیله سنبل زاده

۱۲۲۴

فاتحه عثمان افندی روحنه

۱۲۲۰

قاچدی صحرای جهاندن آتی یوگرک زاده

۱۲۲۴

جف القلم یساری خنطاط گتدی آه

۱۲۱۳

کافی پاکیزه گوهر قالدی کنج خاکده

۱۲۰۶

نوح بك مرکندن اولدی دیده طوفانخیز اشک

۱۲۱۹

حیفلر گوز یوموب اسرار دده سرا اولدی

۱۲۱۱

١١٨٧ سنه سنده آناطولیده حکمفرما اولان طاعونده آدنه حوالیسی دخی مصاب اولمش ایدی. او آراق بلده مذکوره مدارسندن برنده طلبه دن آتی کشی بردن و بایه طوتلوب وفات ایتگیله اوتار. یخده (حزنی) تخلص ایدن سروری بو آتی ذاتک اسملرینی حساب ایله تاریخ دوشرمش و دیرلرکه مؤر. خالکه هوسنده بوتاریخی سبب اولمشدر :

مدد بر مدرسسه ساکنلرندن آتی جان چیقدی و باکیم شش جهاتی ناسه تنک ایتدی صفا کتدی آکلسون جمله سی رحمتله (حزنی) سویلیدی تاریخ ولی، احمد، حسن، موسی، سلیمان، مصطفی، گندی

١١٨٧

§

مشرب و مساکلرنجه اولان موافقت سروری ایله وهی آره سنده بادی انسیت اولغله بر زمانلر سروری وهینک کتخدالق خدمتده بولشمس و حتی اسکی

زغره نیابتنی احراز ایتدیگی صره ده برلکده گتمش ایدی. وهی سروریدن قرق یاش قدر بیوک اولمقله برابر مشرب شو خانه سنک الجا آتته تابع بر آدم اولدیغندن، زمانک ارباب شبانه بیه حجاب آور اوله جق خلیع العذارلقلرده بولمقدن اصلا اجتناب ایتمز ایدی. حتی مسلك قضا ایله اجتماعی هیچ بریده جائز اولمیان افعال ردیئی بی پروا ارتکاب ایلسمندن طولای اسکی زغره اهالیسی طرفندن مفتضحاً حبس اولدینی زمان سروری دخی سو قرین بلاسنه دوچار اولمش ایدی. فقط مؤخرأ کندیسنک افعال قاضی ایله معیوب اولدینی عند اهالیده تبین ایتگیله سروری بی حبسدن اطلاق ایتشلردر، که مشار ایله بوسرانجامنی شو قطعه ایله بیان ایلمشدر :

قطعه :

قودیلر حبسه سنگیله بنی ده ای وهی
آغلاشیردق سیلرک چشمیزی یاغلق ایله

چونکہ یوقدی کنہم ایشتہ ولایتی بی
گلدی قورتارمغہ سن بوندہ اوتور صاغلاق ایله

یوقطعہ بی دخی اوصردہ سویلہ مشدر:

حبسدن قورتیلوب استانبولہ واررسہک اگر
وہیبا آتدیرہ جقسک بی بحره ہیہات
کشتی عرض ووقارک قرہیہ اوردی سنک
آ.... وار ایسہ عقلک دگزہ کنیدیگی آت

اولق اوزرہ سویلیدیگی قطعہ آتیہ دخی بومدعامزی
مؤیددر:

خامہ کیم ایتدی ثبت ہزلیات
مندرجدر لطائفندہ خیال
خصمی گریان ایدوب احبایہ
خندہ فرما اولور بوطرفہ مقال
حرف مجملہ اولدی تاریخی
مضحکات سروری ہزال

ہزلیاتندن بعض تواریخ لطیفہ:

یقلدی مکتبک طامی یاپلدی گوگلی صبیانک

۱۲۰۳

صمانجی زادہ اوتالقجی یقوشن قیلدی آبادان

۱۲۱۵

چونکہ تقسیطکی ویرمز سیمون
ای سروری نہ گیدرسک آگا سن

سرورینک ہزلیاتی گرچہ بعض مرتبہ غلیظ
اولقلہ برابرینہ نفعینک سهام قضااسندہ کی ہجویاتی
قدر فظیظ دگلدر . نفعینک ہرکلمہ ہجویہسی
هدف اولانراچون برسہم بلایرینہ کچر؛ فقط
سرورینک ہوائیاتی صرف مضحکاتدن عبارت
اولدیغندن - مفسد اخلاق اولسہ بیلہ - انسانی
اودرجہلردہ رنجیدہ ایتمز . نتہ کیم سرنامہ ہزلیاتی

یوری محضر حسنه بورج ایت کیم
اولدی تاریخ سنه « قرض حسن »

۱۲۱۹

لجیه قویویردی کوچک بتدی صقالی او یونک

۱۱۸۸

کور علی دیکلیدی صاغر ولیدن تاریخن
کل قزین آلدی چولاق حمزه طوپال عثمان

۱۱۹۱

فاره نیک، حسرتندن اولدی کدی

۱۲۱۳

برسیکک برسیککی بوگون وزلیه رق

۱۱۸۰

سیر کاغذ خانه ده بر قبطی شادی رسان
دونکی گون آلم دیو پوزینه سن ایلردی یاد
ایتمه دن فصلن تمام اول ، بن دیدم تاریخ تام
آیوچی چنگانه آلمش بر شیک میون باد

۱۲۱۷

دبوتون

کتاب : ۴

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No ZE.1080

۸۷

کتابخانه ابوالضیا

TDVISAM
Kütüphanesi Arşivi
No 2E.1080

دیوژن

ابوالضیا توفیق

اوجینجی طبعی

معارف نطارتسک رخصتیلده

قسطنطینییه

۱۳۰۷

مطبعه ابوالضیا

هر حق محفوظدر .

1920
Kütüphane Arşivi

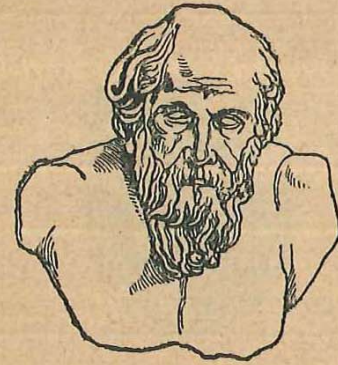

TDVİSAM
Kütüphanesi Arşivi
No 2E.1080

حکمای یونانیه نك کلمیون فرقه سنه منسوب
اولان دیوژن طقسان برنجی اولمپیادك [۲] اوچنجی
سنه سنده (قبل المیلاد ۴۱۴) سینوب ده تولد ویوز
اون دردنجی اولمپیادك برنجی سنه سنده یعنی

[۱] یونانیی دیویدنیس اولوب عر بلر دیو جانس
وفرانسزلر دیوژن صورتلرینه تحویل ایتشلر در . لسانزده
ایسه فرانسز شیوه سیله متعارفدر .

[۲] اساطیر یونانیه ده رئیس الاکهه اعتقاد اولنان
(مشتری) نامنه هر درت سنده بر دفعه اجرا ایدیلان سباق
اویونلرینه اولمپیاد تسمیه اولنور . آلهلرک مرکز اجتماعی
اولان و تسالیا ایله ماکدونیا آره سنده بولنان مشهور اولمپ
طاغنك ساحه سنده اجرا اولمقلغنی سبب تسمیه در . بوتاریخ
میلاددن ۷۷۶ سنه مقدم ابتدا ایتش و ۳۹۲ سنه مقدم
حکمدن ساقط اولمشدر .

ديوژن

میلاددن ۳۲۴ سنه مقدم طقسان یاشنده اولدینی
 حالده یونانستانده کائن قورنت شهرنده وفات ایتمشدر .
 پدری مملکتنده قابزنلکله اتهام و بناء علیه
 محبسسه القا اولغسی اوزرینه دیوژن فعل پدرله
 کندیسنک دخی اتهام اولنه بیلستدن خوف ایتدیگی
 جهته حکومتدن دها متبصر طاورانهرق اوزمانک
 انگلتره سی حکمنده اولان یونانستانه فرار ایلدی .

دیوژن مسقط رأسنده مقدمات علمی تحصیل
 ایتمش اولدیغندن آتینه یه مواصلتنده اجمال علوم
 فلسفه ایچون بر صربی آزامغه باشلادی . اوزمانده
 ایسه حکمای یونان رواقیون ، اشراقیون ، مشائیون
 و کلیون نامیله درت فرقه یه آیرلمش ایدی . دیوژن
 بودرت فرقه حکمدان ، فقط کلیون فرقه سنی تقدیر
 وانخاب ایله مؤسس ورئیس اولان (آنتیستنه نیسک)
 تزدینه گیده رک کندیسنک شاگردلکله قبولی استدعا
 ایلدی .

آنتیستن ایسه سقراطک خلقه تدریسنه داخل

اولدینی گوندن اعتباراً شاگرد قبول ایتماکله قطعاً
 عزم ایتمش اولدیغندن ، دیوژنی انده کی عصا سیله
 تهدید ورد ایلش ایسه ده دیوژن ، حکیم مشارالیه ک
 شوطورندن قطعاً منفعل اولدقدن لشقه فرط تواضعله
 مقابله ایده رک :

— اورکز عزیزم ! سز اداره کلام ایلدکجه ،
 بنی تبعیده کفایت ایده جک بر عصای قوی بوله ماز-
 سکز — دیدی .

آنتیستن دیوژنک اظهار ایتدیگی طور تسلیمیه
 متخیر و بناء علیه گوس تزدیگی عناده مغلوب اولغله
 کندیسنی شاگردلکله قبول ایتمشدر .

بو فرقه یه کلیون تسمیه سنده وجوه مختلفه
 روایت اولنور : بعض اقواله گوره صورت معیشتلری
 کوپک گی سفیلانه اولدیغچون ، و دیگر بعض اقواله
 گوره آنتیستن آتینه قبولرندن (کلب) معناسنه
 اولان بر قپونک جوارنده تدریس ایتدیگندن طولایی
 بو اسم ایله تسمیه اولمشدر .

« احتیاجدن مبرا اولمق خواص الهیهدن
بولندیغنی جهتله اڭ آز احتیاجی اولانلر قریت
الهیه اڭ زیاده مستعد بولنور » دیرلر ایدی . بو
سببله فقر وفاقه ایله تعیش واکثریا سبزه وفاکمه
ایله تغدی ایدرک، صودن بشقه برشی ایچمز لر ایدی .
عندلرنده نوت واصلت و سائر عوارض شرف
و حیثیت محقر اوله رق هر حالده مسلاک لا ابالی دن
آیرلر لر ایدی .

دیوژن ایسه اطوار زمانه نڭ ضدینی التزام ایله
مفطور و باخصوص وطنندن مهجور بولندیغندن ،
مسلاک کلیونی کنیدیسی ایچون پک مساعد بولدی .
مشار ایله برگون کجه نڭ حلوانی و هانگی دلیگه
صوقوله جغنی دوشمکسزین فرط شطارتله طولاشان
برقاره بی گورمسی اوزرینسه ، کندی فقر حالندن
طولایی حس ایتدیگی اضطرابی برطرف ایدرک ، آندن
صگره حضور قلب ایله یشامغه و کنیدیسی اولمکدن
منع ایدمیه جک شیئی تدارکدن غیری محتاج ایله

طانیماغه قرار ویردی . ذاتاً کلیونک ماملکی
اوج شیدن عبارت ایدی : ایکی قاتلی بر بنیش ، بر
طغارجق ، برده عصا . بناء علیه دیوژن دخی
بواشیایه مالک و هر درلو زواندن آزاده ایدی .

بر زمانلر چیک اتله تغدی به پک چوق چالشمش
ایسه ده بر درلو آیشمه مامش اولدیغندن « زواللی
انسانلر ! ماهیت حیوانیه لرینی دگشدرمکسزین
معدله لرینی دگشدرمشلر . » دیدی .

آنیستن یالکیز علم اخلاق ایله اشتغال ایدرک ،
علوم سائره نڭ بر گونه فائده سی اولدیغنه قائل
اولدیغندن ، دیوژنه دخی یالکیز فضائل اخلاق تعلیم
ایلر ایدی .

دیوژن معارفه پیدا ایتدیگی بر آینه لیدن ، اثنای
مصاحبتنده خاه سننده کجه لر ی بارینه بیله جک بر
کوشه جک تخصیص ایتسنی رجا ایتمش ایدی .
مرقومک ، التماس واقعی صورتا رد ایتمه مکله برابر
اسعافده دخی بر مدت تردد گوسترمش اولسنه

دیوژنک جانی صقلیش و میخانه نك برندن یقالدیغی
بر بوش فوجی نی کندیسنه مسکن اتخاذا ایدهرک
یازك اڭ مفرح یرله وقیشك قویتی محللره نقل ایله
الی آخر العمر فوجیده اوقات گذار اولمشدر .

مشار ایله هر درلو شدائده تحمل ایده بیلک
ایچون یازین آتش کسلش قوملرده یوارلنیر وقیشك
قار ایله مستور اولان هیكلاره صار یلیردی .

برگون خطیب مشهور ده موسستن میخانه ده
اوط-وررکن سواقدن کچمکده اولان دیوژنک
کندیسنی گورمه سی ایچون میخانه نك ایچریسنه
چکلمش ایدی . دیوژن ایسه کندیسنی دها اول
گورمش اولدیغی جهتله میخانه قپوسندن باشنی
اوزاده رق « نه قدر ایچری چکیلیرسه ك او نسبتده
آکا طالمش اولورسك » دیدی . برگون اكا .

بردن بری دیوژنک یانته گلهرك طعام ایچون اڭ ایی
وقتی بیان ایتمسنی طلب ایتدکده « زنیکن ایسه ك

اشتهاك حاصل اولدیغی وقت ، فقیر ایسه ك الکه
یه جك کچدیگی زمان « دیه جواب ویرمشدر .

مشار ایله آیقلرینی پک زیاده تطهیر و عطریات
ایله تعطیر ایتمگی اعتیاد ایتمش ایدی . بونک سببنی
سؤال ایدلره « باشه سوریلان گوزل قوقولر طیران
ایله هوایه انقلاب ایلر . حال بوکه آیقلریمه سوردیگم
روایح طیبه آشاغیدن یوقاری یه صعود ایله مشامی
تعطیر ایدرده آنک ایچون سنك یابدقلاگزك عکسنی
اجرا ایدیورم . » جوابی ویرردی .

مرائینک بری خانه سنك قپوسنه جلی خط ایله
« بوپودن ایچری قبیج اولان هیچ برشی داخل
اولسون ! » عباره سنی یازمش ایدی . دیوژن بونی
گوردکده آنتنه « یاخانه صاحبی زهدن گیره جك ؟ »
عباره سنی یازمشدر .

برقاچ فیلسوف برگون دنیا ده حرکت اولدیغی
دیوژنه اثباته چالشدقاری صرهده دیوژن آیاغه قالقهرق
یورویوب ؛ صیچرامغه باشلامش . ومومی الیم

« نه ياپاپورسك ؟ » ديدكارنده « دعوا كړك خلافي اثبات ايديورم . » سوزيله مقابله ايشلشدر .

بريسي كنديسنه علم هيئتدن بحث ايده جك اولسه « سماواتدن نه وقت عودت ايتديكز ؟ » سؤال استهزا كارانه سني ايراد ايلردى . مشار اليه فلاطونك اطوار ومساكنه شدتله معترض و اكثر خصوصاتده كنديسنه معارض ايدى . برگون فلاطونك شا كردانه نوع بشرى « انسان ايكي آياق اوزرنده گزر تويگسز برحيواندر . » ديه تعريف ايلديگنى استماع ايمه سيله همان بر خروس يقاليه رق ، تويكلريني يولدقندن صكره فلاطونك درسخانه سندن ايجرى فرلاتمش و « ايسته چوجوقلم ! خواجه كزك تعريف ايتديگى انسان بودر . » ديمشدر . ديورن آينه ليلرك عمومته نظر استحقاق ايله بقار وفلاطون ايله شا كردانى خاصة اسراف وسفهله اتهام ايلر ايدى . وخطبانك جمله سنى اسراى قوم ناميله ياد ايدر ايدى .

مشار اليه اكثر يا « دنيا ده حكمدار لر ايله فيلسوفلرك احوالنه عطف نظر ايلديگمده انساندن دها عالي بر مخلوق اولديغنه وبالعكس معبرلرله كاهنلره و ثروت ويساريله فخر ايدنلره باقديغمده انساندن دها مجنون بر حيوان بولنديغنه اعتقاد ايده جگم گليور . » دير ايدى .

برگون چوبانلق ايدن برقيزك پوگاردن آوجيله صو ايجديگنى گورمه سى اوزرينه نفسنه خطاب ايله « يازقلم اولسون سكا ديورن ! بي لزم اشيا دن اجتناب دعواسنده ايكن شو قيز قدرده اذعانك يوقمش . » ديه رك ، طغارجغنده بولنان مشربيني فرلادوب آتمشدر .

مشار اليه ازدواجه نيت ايدوبده تحويل فكر ايدنلرى و بجزراً سفره حاضرلنوبده فارغ اولانلرى و اداره حكومته انتخاب اولنوبده استعفا ايليانلرى و ضيافت اكبره دعوت اولندقلرى حلاله اجابت ايتيانلرى دائماً تبريك و تحسين ايلر ايدى .

دیوژن کندی هوسات نفسانیه لرینه مغلوب
اولدقلری حالدہ دعوای آزادیده بولنلارلره « بهی
بدبخت مخلوق! سنک حریتله نه علاقہ کز وار؟ ابتدا
نفس غالبه نك پنجه اسارتندن یقا کزی قورتار کزده
بعده دعوای حریت ایدک! » دیر ایدی .

برگون مشار الیه سوقاقده غایت مهم برمسئله
اوز رینه خطبه یه آغاز ایلدیگی حالدہ گلوب کچنلرک
یانته بیله اوغرا مدقلرینی گوردیگنده درحال تحویل
مقام ایله ترکی چاغرمغه باشلار . خلق او آنده
اطرافنه طویلانجه « ظنمه خطا اتمه مشم، مگر
جمله کز سفها اوغلی سفها اتمشسکز! زیرا کندی
هوا کزه موافق گلان آوازه، او آنده قولاق قبارتد-
یکز . » دیرک صاوشوب کیتمشدر .

علم هیئت اربابنک اجرام سماوییه نظر دقت
واهمیتله باقدقلرینی گوردکده « بو آدملر شایان
تعزیت مسخره لردر؛ زیرا تحت قدملرنده حقایق

احوالندن بیخبر اولدقلری یوز بیسک شی طوررکن
اجرام سماوییه عقل ایردیرمکه چالیشیرلر . « دیر ایدی .
سوفسطائیهدن بری برگون دیوژنی اغضاب
ایچون دیرکه: « سن بن دگلسک . بن انسانم؛ بنا
علیه سن انسان دگلسک . » دیوژن بلا تأمل :
« اولا کندگدن باشلامش اولسه ایدک بوقیاسک
یک معقول اولوردی . زیرا نتیجه سننده کندی نك
انسان اولدیغکی استخراج ایتمش اوله جقدک . »
جوابی ویرمشدر .

کندیسنه یونانستان ایچنده مکمل آدملر گوروب
گورمدیگی سوال اولندقدده « اوت! لاکده مونیاده
چوجوقلره تصادف ایتدم . لیکن مکمل آدملره هیچ
بریرده راست گله مدم . » دیمشدر .

برگون ننده فنار اولدیغی حالدہ سوقاقده
کزرکن - گوندوز فنارله نه آرایورسک؟ دیدکلرنده -
« آدم آرایورم! » قولیله مقابله ایلشدر .

اکابردن بری سوقاغه چیقیدینی صرهدده دیوژن

پاره ایسته مکه کباردن اولان حریف حدتله دفع
ایدک شوکوپگی دیمه سی اوزرینه اوشاق دیوزنه نیک
النه خفیه بر آووج آچه صقش دیره رق افندیسنک
امرینه امثال ایله دخی «هایدی یقیل کیت کویک»
دیمش . دیوزن ایسه ایسته آرادیم آدمی بولدم
دیمشدر .

ینه دیرلرکه دیوزن آتینه قپولرندن برینک
خارجنده اوطوررکن کندیسایله گورشمکه گلان بر
دلی قانلینک اوصرده ایکی اوچ یاشنده بر چوجغک
فرط سرعتله کچمکده اولان بر صر به نیک آتیده
قالوب چکننه جگنی و بناء علیه بشقه صورتله
چاره خلاصی اولدیغنی درک ایله همان صبی یی
حافظه کندیسنی قالدیروب چوجغک اوزرینه
آدیغنی و عربه نیک دلی قانلی یی بعض مرتبه زده لیکله
برابر چوجغه هیچ بر ضرر ترتیب ایتمدیگنی بولندیغنی
کوشه انزوادن تماشای ایلسی اوزرینه حسیات ابوتدن
بی خبر و فقط وظائف انسانیه یی مدرک اولان

بو دلی قانلینک بر معصومی قورتارمق ایچون نفسنی
تهلکه کیه آتدیغنه فوق الغایه ممنون اوله رق « ایسته
آرادیم آدمی بولدم » دیمش ودلی قانلی یی خواص
احبابی صرهنه کچیرمشدر .

ینه برگون غلبه لکجه بر محله توقفله « آدم
یوقی ؟ » دیه ندا ایتمسی اوزرینه اطرافنه اوشوشن
خالقی النده کی عصا ایله قوغه رق « بن آدم چاغر -
بیورم، سز کیم اولیورسکیز؟ » عتابیله تکدیر ایتمشدر .
برگون ظلمه دن دهنیسک سیراقوس شهرنده کی
سراینی گزیدیگی صرهنه دائره مدیری بولن ان ذات
دوشمه سنک نفاست و نظافتدن بحث ایله هر برینی
بر صورتله مدح ایتمکده ایکن دیوزن اوکسورمگه
باشلار ؛ و بر مدت اطرافنه باقنوب آرانقدن صگره
دائره مدیرینک یوزینه توکورر . و حریفک سوال
وعتابنه میدان ویرمیه رک « عفو ایدرسک افندی !
سرایک ایچنده آندن مردار بریر بوله مدم . »
سوزیله بیان اعتذار ایلر .

بولندينى حال ذات وافتقارى باشنه قاقان بردلى
قانلى به « فقر وفاقه دن طولايى هيچ كيمسه به مجازات
ايدلديگنى نه گوردم نه ده ايشتم . فقط ادبسنزلره
متعرضلردن پك چوق كيمسه نك اصلدقلىرىنى هر گون
گورمكدەيم . » ديمشدر .

بر گون فلاطونك اكابر و اصاغر ناس عندهكى
شرف و اعتبارندن بختاه ضمناً كنديسنك هيچ كيمسه
طرفندن مظهر رغبت و حرمت اولمديغنه تعريض
ايمك ايستيان بر قاچ آينه لى به « دنيا ده بر شينك
قدر و قيتى لزوم و اهميتيله متناسب دگلدرد . اك
مفيد شيلر دائما اك مبذول اولان شيلردرد . اگر
بر شينك قيتى فائده سييله متناسب اولسه ايدى بر
چوال اون بيك در اخى به و بر هيكل ايكي پاره به
صائلمالى ايدى . حال بوكه قضيه بر عسكدر . »
ديمشدر .

بر گون بر حمامه گيروب صوينك چركاب آسا
مردار اولديغنى گورنجبه حماجيدن « يا كي لوبده

بو حمامه گيرنلر ، صكره تيمر لنك امچون نه ياپملى درلر ؟ »
ديه صورمشدر .

بر وقت ما كدونيا ليلر ديوژنى اسير ايدرك
قراللى بولنان واسكندر كيرك پدرى اولان
فيلپك نردينه گوتوررر . فيلپ ديوژنك قيافته
وسماي مهينه باقدن صكره « كيمسك ؟ » ديه
سؤال اتمه سيله ، ديوژن « بن قابل تسكين اولميان
حرص و طمعك حسبي جاسوسى يم » جوابى
ويرمگله ، بوسوز فيلپك خوشنه كيدرك در حال
سببى تخليه و مملكتنه اعاده ايتديرمشدر .

اسكندر قورنتدن مرور ايتديگى صره ده ،
اواشناده اوراده بولنان ديوژنى زيارت آرزوسنه
دوشهرك مشار اليهك اقامت ايلديكى (قران)
نام محله گيدر . و ديوژنى گونشك قارشيسنده
فوجيسنى تعمير ايله مشغول بولور . اسكندر كنديسنه
تقريله ديركه :

— بنی بیلدگمی؟ بن اسکندر دیدکاری
حکمدار عظیم.

دیوژن جواباً — بنده دیوژن دیدکاری

کلبی یم .

اسکندر سوزنده دوام ایله

— سن بندن هیچ قورقیورمیسک؟

دیوژن — سن ای بر آدمیسک یوقسه فنا می؟

اسکندر — ای آدمم .

دیوژن — دنیا ده ای آدمدن کیمک قورقدینی

واردر؟

اسکندر دیوژنک ظرافتنه و افکار صائبه سنه

حیران اوله رق، بر مدت یوزینه باقدقدن صکره :

« دیوژن! گوریورم که پک چوق شیلردن محروم

بولنیورسک . نه آرزو و طلبک وار ایسه سویله ایفا

ایده یم . « دیمه سیاه دیوژن » بگما هیچ بروقت ویرمکه

قادر اوله میه جنک شیئی آلمده بشقه شی لازم

دگل « جوانی ویرز و اسکندر » ندر آدیغم؟ « دبه

سؤال ایله سی اوزرینه « کونشم! » دیمشدر .

اسکندر مشارالیهک جدی اولان شو جواب فراغ

واستغنا کارانه سنه بر قاندها حیران اولمشدر .

بونک اوزرینه دیوژنده اسکندره خطاب ایله

« جبه و هکبه سیله قناعت ایدن آدمی ، یوقسه بر

حکومت جسمیه مالک و آمال معظمه یه تابع اوله رق

حدود حکومتی توسیع ایچون هر گون کندیسنی بیك

درلو مهالهکه القا ایدن کیسه می مسعوددر؟ » سؤالی

ایراد ایلدیکندن، اسکندر « مسعودیت دائماً قلت

اختیاجده در . جوانی » ویرمش وندماسنه خطاباً

« اسکندر اولسه ایدم دیوژن اولوردم . » قولیه

مشارالیهک مسلیکنه ثنا خوان اولمشدر .

برگون دیوژن آرین نام محله عزیمت اوزره

ایکن اثنای سفرده را کب اولدینی سفینه قورسانلر

طرفندن ضبط و سفینه خلقیه برابر اسیر ایدیلهرک

کریده گوتوریلور؛ واوراده جمله سی صائق ایچون

پازاره چیقاریلور .

TDV İSAM

Kütüphanesi Arşivi

No 2E.1080

دیوژن اوغرا دینی شو و مصیبتدن ذره قدر
متأثر گورنیمه رک بازارده یان گلوب کیفنه باقدینی
صرده اغنیادن (قسه نیاده) نامنده غایت ملحم
واوستی باشی سوسلی برآدمک کلکده اولدیغنی
مشاهده ایتمگله اسپرچیلره خطاباً « امان ! شو آدم
آمره محتاج گورینور، بنی آگا ساتکیز ! » دیر .
قسه نیادک کندیسنی اشترا ایچون یاننه تقربنده
دیوژن مرقومه خطاب ایله « گل چوجق گل !
بوراده ساتیق برآدم وار آل ! » دیمشدر .

دیوژن اسپر بازارنده بولندیغنی صرده نه ایش
گوره بیایرسک دیه سؤال ایدنلره « انسانلره قومانده
ایتمسنی بیایرم ! » جوانی ویرمش و یاننده طوران
دلاله « گیت ، چارشیده ندا ایت ! برآمره محتاج
اولان کیسه وار ایسه کلسین آمرینی اشترا ایتسین . »
دیمشدر .

اسپرچی کندیسنی مشتری اوکنده او طور مقدن
منع ایله سیله ، دیوژن « نه ضرری وار . بالخی هر

نه وضعده بولنورسه بولنسون یینه ساتین آلیرلر . فقط
شوگا تجب ایدیورم که انسان بر چناق آلاجق
اولسه صاغلایمله چاتلاغنی آگلامق ایچون یکدیگرینه
اوردینی حالد بر انسان ساتین آلاجقاری وقت
یالکیز طور و قیافتنه باقره رق آنکله ولو ایکی کله
اولسون تعاطی ایتیمورلر . « دیمشدر .

پازارلق اویوب پاره سی صایلدقدن صگره
دیوژن قسه نیاده خطاب ایدوب دیرکه : « شمدی بن
هر نه قدر سنک کوله ک اولدمسده سن بنم هر بر
امری می اجرایه آماده بولغلیسک . ایستر سنک وکیل
خرجک ، ایستر کوله ک بولنیم . مادام که سن بر
خسته معنویسک ، دائماً طیبیکک امرینه اطاعتله
مکلفسک ! »

قسه نیاد ، اغنیادن بولنغله برابر غایت متواضع
وحلیم ایدی . دیوژنک گوستردیگی اطوار و معاملاتدن
قطعاً منفعل اولیه رق فرط منتله اولادینی مشار -
الیهک دست تربیتنه تودیع ایلدی . دیوژن ایسه

چو جو قورک فضا ئل انسانیه ایله تخایه نفس ائمه لرینه
 فوق العاده اعتنا ایدرک، کندیلرینه اشعار یونانیه ناک
 ائگزیده پارچه لرینی و بالالترام خلاصه ایله دیگی
 مسلاک فیلسوفیسنی از براتدیرمشدر. بعدالتدریس
 موسمنه گوره چو جو قورلی یا اوق آتمق و یا گولشدیر.
 مک و یا خود آتہ یلنک گبی ریاضت بدنیه ایله برابر
 معارف عملیه دن محدود اولان شیلری ده تعلیم ایدردی.
 چو جو قورلی پک ساده شیلرله اکتفا ائتمگه و طعام ده
 آب صافیدن لشقه برشی ایچمه مگه آلسدیره رق
 حظوظات نفسانیه و شهواتک قوه مولده سی اولان
 لذائذ اشیا دن بو وجهله مستغنی بولندیرمغه چالشمشدر.
 چو جو قورک صاحب لرینی تراش ائمه لرینی پدر لرینک
 یاننده مصرانه امر ایدر ایدی. کندیلرینی سوقاغه
 کوتوردیگی زمان عادی البسه ایله چیقاریر و بعض
 دفعه ده برهنه یا اوله رق گوتوریر ایدی. چو جو قور
 ایسه دیوژنی پک زیاده سئومش اولدقارندن

مشارالیهی هر زمان پدر و مادر لرینه مدح ایله حقنده
 رحیم و ملتفت بولغالرینی نیاز ایدر لر ایدی.
 دیوژن حال اسارتده ایکن آتینه لی بعض احبابی
 اسباب فرارینی استحضار ایتدکلرینی کندیسینه بیان
 ایتدکلرنده مشارالیه « سز دیوانه سئگز! کل
 عیبگزله برابر، برده نمله اگننیور سئگز! سز بیلزمیسئگز که
 آرسلان هیچ بروقت کندیسینی بسلیانلرک اسیری
 دگلدر. بالعکس آگما مالک اولانلر کندیسینک
 اسپریدر لر. » دیمشدر.

کندیسینه آرتق اختیار اولدیگز، استراحته محتا.
 جسئگز! دیدکلرنده « قوشه جق اولسه م بی یولدن
 منع ائتمک لازم گلیرمی؟ مادام که ختام عمره قدر
 قوشه یله جقدر؛ سرعتی قصر ائتمکسزین بر آن اول
 منزل مقصوده واصل اولمالیدر. » قولیله حیاتده
 استراحتک فقدانلی آگلا تمق ایسته مشدر.

دیوژن (مغار) نام محلدن انهای گذارنده چر
 چبلاق چو جو قور و پوستلری گوزل قویونلر گورمگله

« بوملکیتده چوجوق اولقدن ایسه قویون اولوق اولیدر . » دیمشدر .

کندیسنی برگون ضیافته دعوت ایتدکارنده ، « دون دخی برضیافته مدعوأ بولمیش ایدم؛ عودتمده اجاتمندن طولای کیمسه متتدار اولدی . » دهرک ایکنجی ضیافتدن ابا ایتمشدر .

رگون حریفک بری دیوژنه برطوقاد آتمقله مشارالیه دیرکه: « چارشیه باشم مسلح اولهرق چیقغه مجبور اوله جمعی هیچ خاطر مه گتیرمه مشدم . »

ینه برگون اکاردن (میداس) نامنده برحریف دیوژنه برطوقاد آتدقدن صکره « وار حکومته شکایت ایلهده بندن ۳۰۰ دراخمی جزای نقدی آل » دیمش .

دیوژنده او آنده حکومته مراجعتله مرقومدن جزای نقدی بی استحصال ایدهرک، ایرتسی گونی انه قوجه برصویا آلوب علی ملاءالناس مرقوم میدیاسک صرتنه وار قوتیله ضرب ایلدکدن صکره « حکومته مراجعتله حاجت یوق ! دونجی ویردیگک جزای

نقدی ایشته ! » دیه پاره لری قالدیروب ، حریفک صورتنه فرلاتمشدر .

دیوژن جهلادن برینک محضا مرتکب اولدیغی فضایح وقبایحدن تطهر ایچون بیقاندیغی مشاهده ایتسی اوزرینه خنده استهزا ایله دیمشدرکه: « ایسترسه ک یارینه قدر بیقان ! اثنای تکلمده ایتدیگک غلطات نحویه دن عمرک اولدجه قورتلمقلنگه احتمال اولدیغی گبی ارتکاب کبائر دن دخی قورتلمکک امکانی یوقدر . » برگون سوقاقده گزرکن براوک اوزرنده صاتیلق اولدیغی مین بر لوحه گورمگله « صاحبک بتمک توکنک بیلیان سرخوشانی نهایت کندیسنی استفراغه مجبور ایده جکنی بن وقتیهله تخمین ایتمش ایدم . » دیمشدر .

آینه لینک بری کندیسنک وطنندن فرار ایتمش اولدیغی یوزینه اوردقده « های شاشقین ها ! بنی فیلسوف ایدن سنک حقیر گوردیگک اوفرار یاکدر . » دیمشدر .

دیوژن بعض کرّه هیکلردن استدعای لطف
و عنایت ایدردی . کنندیسندن سببی سؤال اولندقده
« جواب ردّه آلتشیق اچوندرد . » دیر ایدی .

برگون حکمدارانندن ظالم دنیسک دوستلرینه
نه یولده معاملهده بولندیغی کنندیسندن سؤال
اولنسیله : « شیشه لره ایدیلان معامله نك عینی ؛ طولی
اولدقلری وقت نزدنده جمع ایدر، بوشالدقلری وقت
فرلادوب آتار . » جوانبی ویرمشدر .

آتینه میراث یدیلرندن برینک برمیخانه ده زیتون
اتمکله اقشام طعامی ایتدیگنی گوردکده، میراث
یدی یه « شمدی یه قدر اوگله طعامنی بویله ایده ایدک
شمدی اقشام طعامنده طاوق کبابی بیردک ! »
دیهرک، وقتیلله ایتدیگی سفاهته تعریض ایتمشدر .

برگون کنندیسندن اڭ بیوک حال مصیبت نه در
دیه سؤال ایلدکلرنده « اختیار اولقله برابر فقیر
بولنمق اشد عقوباتدر . » دیمشدر .

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No 2E.1080

ینه کنندیسنه - دنیاده اڭ اعلا حال نه در -
دینلدکده « مادام الحیوة حریتنه صاحب اولمقدر . »
دیه جواب ویرهشدر .

رزائلندن اجتنابی تعلیم ایدر بر کتاب بیلیر میسنگر؟
دیه سؤال ایدن آتینه لی برکنجه : « همشهر یلریک
افعال و اطوارینه امعان نظرذن اعلا کتاب اوله ماز
جوابنی ویرمشدر .

برگون کنندیسندن انسان نه زمان تأهل ایتلی در
دیه سؤال اولندقده « کنجلك تأهلك موسمی دگلدر ؛
اختیارلقده ایسه موسم ازدواج کچمش بولنور . »
دیه جواب ویرهردک اولنمک اچون اڭ موافق چاغ
سن وقوف اولدیغنی ایما ایتمشدر .

کنندیسنک سقراط حقنده کی فیکری سؤال
اولندقده « او بر مجنون فطری ایدی » دیمشدر . [۱]

[۱] دیوژن سقراط حقنده کی قولنده مفتری دکلدر .
زیرا عصرمن اطباسندن مشهور (لهو) سقراطک عادتاً
بر مجنون اولدیغنی شاگردی اولان فلاطونک موسی ایسه
حقنده کی روایاتندن استدلال ایله اعلان ایلشدر .

برگون یوزنده حمزت حجاب حاصل اولان بر
دلی قانلی به تصادف ایتدکده « غیرت اولادم!
ایشته حسن اخلاق رنگی چهرگده نمایان اولیور.»
دیمشدر .

نیچون فیلسوفلره اغانده بولغزلرده کورلرله
طوپالاره صدقه ویررلر؟ دیدکلرنده « آنی بیلیه جک
نه وار! هرکس برگون اولوبده فیلسوف اوله جغندن
زیاده کور، ویا طوپال اوله بیلسنه احتمال ویررلرده
آنک ایچوندر . » دیمشدر .

دیوژن خالقک تلاش دائمیسنه وانشآت عمومیه به
احیاناً نگاه انداز حیرت اولدیغنده « انسانلر دنیاده
نهایت ۶۰ سنه یشایه بیله جکلرینی تخمین ایلدکلری
حالده بو قدر تدارکاتده بولنیورلر! یا عجبا آتی یوز
سنه یشایه جکلرندن امین اولسه لر نه لر یایمه جکلردی؟ »
دیر ایمش .

برگون کندیسندن زهلی اولدیغی سؤال اولند
قده « دنیا اهالیسندیم » دیه اعطای جواب ،

یعنی « ملتیم نوع بشردر، وطنم روی زمین »
مائانی اشراب ایلشدر .

برگون میراث یدینک برندن اون غروش
نسبتنده برپاره ایستر، میراث یدی کندیسنه دیرکه :
« هرکسندن ایستدیگک پاره نك یوز قاتنی بندن
ایستیکه سبب ندر؟ » دیوژنده جواباً دیرکه :
« اوت! هرکسندن سندن ایستدیگمک یوز قات
دوینده برشی طلب ایدرم . چونکه ایلروده دخی
آلردن برشی آلمق امیدندیم . لکن سنک اسرافیکه
نظراً استقبالده سندن اون پاره بیله آلابیله جکمدن
امین دگلم . » مرقوم دیوژنک بو قولندن انتباه
ایتمکله اوگوندن اعتباراً اسرافیه نهایت ویره رک
التزام اعتدال ونهایت مشارالیه ملازمتله اکتساب
فضل وکمال ایلشدر .

حکومت برگون آغاجک برینه ایکی قاری صلب
ایتدیرمش ایدی . دیوژن بالتصادف مشاهده ایلدکده

« هر آماج بو میوه دن ویرسه ایدی، قاریلر ایچمه
آدمه بگزرلردی » دیمشدر .

برقادینک دستگیره ایله بر طرفه نقل اولندیغنی
گوردکده « بو حیوانک قفسی بودگلدر » قولیله
قادینلری تابوتدن بشقه ضبطه قادر بر محفظه اولدیغنی
اگلاتمق ایسته مشدر .

گونک برنده قیرده اوطوررکن بش اون دلی
قانلینک آندقلری اوقلرک هیچ بری هدفه اصابت
ایتمیه رک هر بری بر طرفه گتدیگی گورنجه « کندی
قورومق ایچون بوندن اعلا مامن اوله ماز » قولیله
نشانگاهک آلتنه اوطوره مشدر .

کندیسنه اسواق و بازارده نیچون اوطوروبده
یمک بیورسک دیدکارنده « آجاق هر یرده یقالدیغنی
گی اوراده طوتی یور، زرده قارنم آجیقیر ایسه اوراده
یرم » دیمشدر .

گونک برنده مسکن متحرکی اولان معهود فو-
چینک ایچنده یاتیرکن جته سی فوجی بی طولدیره مامش

اولدیغنی گورنجه، نفسنه خطاباً « سنده آز خود
اندیش دگامشسک، ایشته فوجینک خالی یری ایکی
کشی دها استیعاب ایده بیلیر » دیمشدر .

لا کده مونیادن آینه به عودت اوزره ایکن کند-
یسنی طانییان آینه لیلردن « زهدن کلیورسک »
سؤالی ایراد ایدنلره « چوجوقلرک یانندن گلوب
قادینلرک یانه گیدیورم . » در ایمش .

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi

No 2E.1080

برگون معتادی اوزره سوقاق اورته سنده اوطوره
رق یمک یمکده ایکن گلوب کچن خلق اطرافنی
احاطه ایله « کوپک ! کوپک ! » دبه کندیسنی
اغضاب ایتمک ایسته دکارنده، دیوژن برمدت سکوت
ایتدکن صکره « کوبک بن دکلم، کوپک سزسکرکه
یمک بیان برآدمک اطرافنه طولاندیکز » دیمشدر .

برگون برمیداندن مروری اثناده برآشفته
زاده نک اوراده مجتمع خاقه طوغری طاش آتدیغنی

گورد کده « چو جوغم نه بیایورسک ؟ بلکه آتدیغک
طاش بابا کک باشنه تصادف ایدر . » دیمشدر .

نا کسک بری وقتیلله کندیسینه و یرمش اولدینی
جبه بی استرداد ایتک ایستدکده دیوژن دیرکه :
« احسانک گبرو آندیغنی شمدی به قدر ایستدم .
یوقسه بو بنیشی بکا احسان ایتمیوبده عاریه و یردگسه
صبرایت ؛ آگما اولان احتیاجم برطرف اولسونده
اعاده ایدیم ؛ گوریورسک که شمدیکی حالدله آتی
ایمکدهم . »

کندیسندن « میخانه ده ایچرمیسک ! » دیه
سؤال اولندقدده « بر بر دکاننده تراش اولدیغی
نیچون استبعاد ایتمیورسکز ؟ » سوزیله مقابله ایلشدر .
برمحلدن اثنای گذارنده برقچ گوزنهک ، کندیسینه
صدقه و یرمش اولان برآدمی ثنا ایتدکارینی ایشتمکله
« ثنایه اصل لایق اولان بتم که او صدقه به کسب
استحقاق ایتشمدر . » دیمشدر .

کندیسنندن مسلاک فیلسوفیسندن نه استفاده
ایتدیگنی استفسار ایلدکارنده « یالکیز ، باشمه گله جک
مصائبه مردانه صبر و تحملی اوگر نه بیلمش ایسه م بکا
کافیدر ؛ آندن زیاده فائده طلب ایتیم . » جوانی
و یرمشدر .

آینه لیلرک اسکندر (کثرت شربندن کنایه)
اساطیر یونانیه ده شراب الهی اولان (واکوس)
عنوانی و یردکارینی استماع ایلدکده آتی واکوس
ایدیورسکزده بی نیچون سراپیس تسمیه ایتمیور -
سکز [۱] دیمشدر .

کندیسنی مردار محللرده یاندیغندن طولانی
تعیب ایتدکارنده « ضیای شمس مزبله به دخی
داخل اولدیغی حالدله اصلا پیس اولمیور . » دیمش

[۱] سراپیس مصریونک اعتقادنیجه مالکته نیل ایدی .
دیوژن بو قولیله صودن بشقه برشی ایچمدیکنی انراب
ایلشدر .

یعنی « گونش یر اوستنه دوشمکه یایمال اولمز . »
مأنی افهام ایلشدر .

برگون مشار الیهک نزدینه شا کردلگه قبول
ایتمک ایچون برچوجق گتیررلر . و بوسرده افندم !
بوچوجق شویله ذکی ، بویله عاقل ، شویله صاحب
درایت دیه مدحه قالدیشرلر .

دیوژن چوجوق حقنده کی مدایحی دیکله دکدن
صکره گتیرن آدلره « مادام که چوجنگز بومزیتلری
جامع ایتمش . آنی بگا دگل ، بنی آگا شا کرد
ایتمک ایچون کندیسنه رجا ایتملیسگنر . » دیمشدر .

برگون هرکس تیاترودن طیشاری چیقیدینی
اشاده دیوژن ایچری گیرییورمش . بویله عکسنه
حرکتتک حکمتنی سؤال ایلدکلرنده « دنیاچه بولندچه
بویله حرکت ایتمگه قرار ویردم . قولیله « بر عارف
که ضدینه گتدم بو عالمک » دیمک ایسته مشدر .

ممالک مجاوره حکمدارلرندن (قرائر) نام ذات
حسن صیتنه مبنی دیوژنه برحبت فوق العاده حاصل
ایتمش اولدیغندن ، مخصوصاً آدم ارسالیله کندیسینی
مملکتنه دعوت ایتمشیدی . دیوژن کندیسنه شو
مکتوبی یازمشدر :

« محبتگزی محض حقیقت اولق اوزره

تلقی ایلدم . فقط آتینه ده قوری اتمک یمگی -

هر نصل اولورسه اولسون - بر حکمدارک

سراینده اطعمه نفیسه تناولنه ترجیح ایدرم .

بناء علیه دعوتکزه اجابت المذن گلمز . » [۱]

پردیقاس نامنده بر حکمدار دخی نزدینه گلمز

[۱] دیوژندن ایکی بیگ سنه صکره زان ژاق

روسو دخی بیوک فره دریقک دعوتق اوزرینه عینله

بو مآله بر مکتوب یازمشدر .

ایسه کندیسنی اعدام ایتدیره جگنی مقام تهدیده
دیوژنه اخبار ایلشیدی . ا گاده شو مکتوبی
یازمشدر :

« بنده سزك خارق العاده بر ایش گوره -
جگگزه قائل دگلدم آ . بنی اعدام ایتدیرر
ایسه گز پك بیوك بر ایش گورمش اولمز سگن .
زیرا آنی اڭ حقیر عد ایلدیگمز بر بورجك
دخی یاپه بیلیر . بن مسعود یشامق ایچون
نه پرید یقاسه ونه ده آنك عظمتنه محتاجم . »

آینه لیلر دیوژنی پك سور و کندیسیله احیاناً
مطایبه ایتمگله برابر لایق اولدینی حرمتی ایفادن
گری طور مزلردی . حتی فوجیسنی قیران بر دلی
قانی بی علی ملاء الناس قرباچلرله ضرب ایتمشلر
و مشار الیه یگی بر فوجی اهدا ایلشلردر .

رگون فلاطونك صیفیه سی اولان بر باغچه نك
اوگندن کچرکن قابوده طور ان کوله سندن بر اینجیر
ایستر . کوله در حال افندیسنه قوشه رق دیوژنك
اینجیر ایستدیگنی خبر ویرمه سی اوزرینه فلاطون ،
بر کوفه اینجیر طویلاده رق گوندیرر . دیوژن بونی
گورنجیه « دوستم ! سوز آ کلاما مزلقده سنده
افندك گبی ایشمسك . چونکه خلق آندن بر کله
سؤال ایدر . او ایسه بر چوال سوزله مقابله ایلر .
نته کیم بن سندن بر اینجیر ایستدم ، سن بر کوفه شی
طولدیرمشسك « دیهرك ، فقط ایچندن راست گله
بر اینجیر آلوب گتمشدر .

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No 2E.1080

معاصرلردن قالیستن نام حکیمی صباح اقشام
اسکندرک سفره سنده طعام ایتدیگی ایچون پك
بختیار بولدقلری ، دیوژنك مسموعی اولدقده « بنده
قالیستنی محضا صباح اقشام اسکندرله طعام ایتسندن
طولایی پك بد بخت گورمکدهیم . » دیمشدر .

فلاطونک طورینه ، قیافتنه و نسوانه یاقیشه جق
صورتده تریزنه تعریض ایچون « طاس اوله جق
ایکن نصلسه انسان یادلش . « دیر و دایما اسکندرک
ویا حکمدارندن برینک سفره سنده بولندینی ایچون
کندیسنی « کلب شاهی » اسمیه ایلر ایدی .

برگون خزینه حکومتدن بر مقدار یاره چالمش
بر آدمک صلب اولمق اوزره حاکم لر طرفندن میدان
سیاسته گوتورلدیگنی گوردکده « باقکز ! کوچوک
خرسزی گوتورن بیوک خرسزله ! » دیمش .

مشارالیه « زنگین بر جاهل آتون پوسته مالک
قیونه بگزر . « دیر ایدی . بریسی کندیسنه فیلسوف
اولغه کندمده هیچ استعداد گورمیورم . دیدیگنده
« مادامکه دنیاده ایی یشایه بیلکدن قطع امید ایتمشک
نیچون یشار طوررسک ؟ » قولیه مقابله ایتشدر .

برگون بر مکتبه گیردیگنده دروننده کی هیکلرک
موجود شاگردانک درت بش مثل اولدیغنی گورمه سیله

معلمه خطاب ایله « اگر بو هیکلر قالدیر یله جق
اولسه شاگردانکک مکداری خیلی تناقص
ایده جک . « دیمشدر .

مشارالیه سالک اولدیغنی مذهب کلبی احکامندن
اولق اوزره حجاب دینلان شیئی ضعف قلب اثری
عد ایدر ؛ و بناءً علیه خلقک اک زیاده عجیب
گوردیگی افعالی بلا پروا اجرا ایدردی .

باخصوص آداب مجلس دینلان حالانه اصلا
رعایت ایتدیگی گبی (تربیه) نامی ویریلان
بر طاقم اوهامه دخی مراعات ایتمز و مثلاً آچلغنی
دفع ایله جک قدر انه کچن ما کولاتی راست
گلدیگی برده اوطوروب یر ایدی .

بو حالنه تعریض ایدنلردن برینه « اگر یمک
یمک عیب ایسه لطفاً اثبات ایله ده بردها عمرم
اولدجه اغزیمه بر حبه قویمیهیم . یوق دگلسه بی
تعجیز ایدوب طورمه ! شویدیگم اکمگی نه سرقه

ایتدم؛ نهده برندن طولاندردم . بونی ویرن ذات
گوکلنک رضاسیله ویردی؛ بناء علیه مال مسروق
گبی گیرلی یمگه نهدن مجبور اوله جنم؟ « دیمشدر .
حالی استحقار ایدن بعض اصحاب کرمه « اوت!
اوت! بکا اعانه ایتمگه بورجلیسکیز . چونکه شمیدیکی
حالده ایچیکزده بن خارق العاده گورنمکدهم، لکن
بتون خلق جهان بنم مسلکمی قبول ایتدیگی زمان
سز خارق العاده قاله جغکزدن بزده سزه اعانهده
بولوروز . « دیر واصلانت ایتز ایدی .

حال اختصارنده « نعلشکی زهیه دفن ایدلم؟ »
دیه سؤال ایتدکلرنده « طاغک برطرفنه آتی ویرک »
دیمش . « یاوجودگری قورد، قوش یمز می؟ »
دیدکلرنده « صوپامی یانمه قویکیز! گلدکاری وقت
باشلرینه اورهم « جوانبی ویرمش . خبردار اولمکیز
ممکنی؟ » دیملرینه قارشلی « مادام که بنم خبرم
اولیه جشمش؛ قورد قوش یردیه نه تلاش ایدیورسکیز؟ »
دیوب بنیشنی باشنه چکمشددر .

بعض روایتیه گوره مشار الیه طقسان یاشنی
بولدقدده قصداً چیک بر صیغیر پاچه سی یمکله
هضمسزافه دوجار اوله رق فوت اولمشدر . دیگر
بعض اقواله گوره اختیاراتق آلتنده از یلک حالنه
گلدیگنی حس ایلدکده بالاختیار کتدیسنی تنفسدن
منع ایددرک اوصورتله وفات ایتمشدر .

هرگون زیارتنه گلان احباسی اوگون دخی
زدینه طوپلاندرقلرنده بنیشک ایچنه صارلمش اولدیغی
حالده میت اوله رق بولدیلر . کندیسنی دفن ایتک
شرفی احراز ایچون بربرلیله عادتاً غوغایه باشلادیلر .
هرکس بو شرفک کندیسنده قالدیغی ایستردی .
ایش بیوک بر مجادلایه منجر اوله جنی ائنهاده حاکم،
وقورینتک اختیارلری گله رک، عربده بی تسکین
ومشار الیه طنطنه عظمی ایله تجهیز وتکفین
ایددرک برزخه متوجه اولان قپونک صاغ طرفنه
دفن ایلدیلر .

مزارینک یاننه برستون رکز ایله اوزرینه

دخی منسوب اولدینی فرقهیه علامت اولق اوزره
برکلب هیکی وضع ایتشلردر .

مشار الیهک یوم وفاتنده اسکندر کیرک دخی
بابله وفات ایدیشی اتفاقات غریبه دندر .

مشار الیهک، نامنه اولق اوزره یونانستانک یوز
اون درت شهرنده و نام محترمی یاد ایدیلان سائر
بلاد محج-اوره ناک پک چوغنده اوزرلری مذهب
اوله رق هیکلررکز ایدلشدر .

کلمات آتیه دیوژنه منسوبدر :

« نوع بشری مضطرب ایدن کافه

مصائبک منبعی بربرینه میان اولان هوس

و آرزولردر . برکلام لطیف بالدن بر شیبیکه،

و بطن حیاتک اوچورومی، عشق هر گونه

کسب و عملدن بی بهره آدملرک کاریدر . »

« غماز و جاسوس اک وحشی بر حیوان

مفترسه بگزر؛ مداهن ایسه انسانله موا-

نست ایتمش بر مفترسدر، که دیشلری پک

کسکیندر . »

« ثروتک آفتنه حقارتله، قانونک شدتنه

مکانتله، شهواته ایسه عقل و حکمتله قارشی

طور مالیدر. عظمای دهره عادتاً آتش نظریله

باقالیدر؛ زیرا نه تقرّبه گلیر، نه ده تباعده

الویرر « دیر ایدی .

« دنیاده هر کس اسارت ایچنده یشار:

اسیرلر آمرلرینه و آمرلر شهوات نفسانیله رینه

انقیاددن قورتیلله مازلر، کافه احوال

عادتن عبارتدر . نعم ولذاید ایچنده یشامقله
 مألوف اولانلر او حالدن هیچ بروقت قورتیله -
 مازلر . آنلری او حالدن قورتارمق بالغی
 دگزدن چیقارمقله برابردر .

« نفسندن قورقیان اللهدن قورقماز ؛
 اللهدن قورقوسی اولمیان ظلمدن حذر ایتمز .
 ظالم ایسه کندی نفسنه عصیان ایتمش
 دیمکدر . »

« التزام حقانیت ایدنلره گوره غم -
 ضکارلرک مظهر دشمنای اولمقدن بیوک

مکافات متصوّر دگلدنر .
 TDV İSAM
 Kütüphanesi Arşivi
 No 2E.1080